

vælges af Byraadet, saa er Modstanden derimod, som sagt, i Almindelighed kommen fra Folk, som repræsenterede større Communer. Jeg har søgt at udfinde, hvori dette kunde være begrundet, og jeg troer at forstaae det. I de større Communer ere nemlig Forretningerne mange; der er overmaade Meget at gjøre for Borgmesteren, og Forretningerne ere derfor ogsaa vanskelige. Jeg tvivler ikke om, at der i disse Byer vil kunne findes Mænd med den fornødne Dydighed, thi jeg erkjender, at de større Kjøbstæder ville have større Raaderum med Hensyn til Dydighed end de mindre Kjøbstæder, men jeg mener, at det i de større Kjøbstæder vil være vanskeligt at finde Folk, der have den fornødne Tid til at offere sig for Communen; thi, jo større Communen er, desto flere ere ogsaa Forretningerne og desto mere Tid skal der til. Hvis Byraadene i de større Byer skulde være af den Mening, at det ogsaa for dem var ønskeligt, at de fik Ret til selv at vælge deres Formand, saa lader mit Forslag dette aabent, idet jeg har stillet det saaledes, at Kongen efter Forhandling med Byraadene der skal bestemme, hvorvidt deres Borgmester skal ansættes af ham. Fremføre Byraadene i de større Byer altsaa med nogen Styrke deres Begjæring om at maatte vælge Borgmesteren, saa tør jeg antage, at det ikke vil blive forholdt dem, naar de øvrige Byer have denne Ret. Og hvad de mindre Byer angaaer, saa kan jeg ikke skjønne, hvad der skulde være til Hinder for at give dem Ret til selv at vælge deres Formand. Forholdene i dem ere jo ikke større, end de i Almindelighed ere paa Landet. Jeg troer tværtimod, at det vil være lettere at bestyre en mindre Kjøbstadcommune end et Landsogn, idet dens Anliggender ere mere samlede og dens Omfang saameget mindre, at det vil være lettere at lede og udføre Forretningerne der end i Sognene med det større Omfang. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at jeg udtrykkelig har bestemt, at Borgmesterens Stilling skal være ulønnet. Jeg holder mig overbevist om, at man i enhver mindre By altid vil finde Mænd, der baade ere dygtige og villige til at overtage en saadan Stilling. Fra Statens Standpunkt forekommer det mig, at der heller ikke kan være nogen Indvending at

gjøre derimod; i alt Fald indseer jeg det ikke for Diebliffet. Jeg vil jo troe, at jeg, naar den høitærede Indenrigsminister har havt Ordet, muligt vil faae et bedre Indblik deri, end jeg nu har; men for Diebliffet forekommer det mig, at der fra Statens Side endog maa være Mindre at indvende imod, at Kjøbstadcommunerne selv vælge deres Formand, end at Landscommunerne vælge deres, thi Statens Tilsyn vil jo i Kjøbstæderne være nærmere, vil der være tilstede til enhver Tid, medens Tilsynet med Sognecommunerne kun kan stee gennem Amtmanden, der ofte er flere Mill bortffjernet. — Den ærede Ordfører ansførte imod mig en Udtalelse af mig i forrige Samling, der gik ud paa, at, saaledes som Forholdet nu er, vilde Borgerrepræsentanterne, naar der var nogen Kraft i dem, temmelig uindskrænket kunne bestyre Byens Anliggender. Ja, det har jeg udtalt, men jeg udtalte tillige, at jeg maatte foretrække den nuværende Tilstand for en Ordning som den, der vil fremkomme efter det foreliggende Lovforslag, naar Byfogden skal være født Formand i Byraadet, fordi Borgerrepræsentanterne nu kunne optræde som selvstændig Institution med Ret til at optage enhver af Byens Sager til Behandling, medens Borgerrepræsentationen efter Lovforslaget, som det foreligger, og som det forelaa i forrige Samling, ophører at være en selvstændig Institution. Naar de ikke selv have Ret til at vælge deres Formand, saa have de lovmæssigt kun Ret til at møde og forhandle om Byens Anliggender efter den kongelig ansatte Formands Tilstiggelse. Jeg veed nok, at de kunne samles underhaanden og tale privat om disse Anliggender, men lovmæssigt have de ikke Ret der til, officielt kunne de ikke gjøre det, og de kunne ikke føre deres Beslutninger derom ind i en Protocol. Den høitærede Ordfører udtalte Tvivl om, at Kjøbstæderne selv vilde føle sig lykkelige ved at vælge deres Borgmester. Jeg skulde dog næsten troe, at det, naar de, efter hvad vi have erfaret, nu ønske det, tør antages, at de ogsaa ville blive tilfredse dermed. Skulde de imidlertid foretrække at beholde Byfogden til Formand, saa vil der jo Intet være til Hinder for, at de kunne vælge ham. Byfogden vil i saa Henseende efter mit Forslag komme til at